

Vår dato: 01.10.2019
Deres dato: 29.05.2019
Vår referanse: MH/GHK
Deres referanse: 2017/219654

Mattilsynet
Hovedkontoret
Avdeling fisk og sjømat

Høringssvar til mateksportforskriften

Sjømat Norge viser til Mattilsynets høringsbrev av 29.5.2019 med forslag til forskrift om eksport av næringsmidler, animalske biprodukter, fôrvarer, levende dyr og avlsprodukter (mateksportforskriften). Mattilsynet inviterer til å sende inn kommentarer, merknader og spørsmål til forskriften.

Det går frem av høringsbrevet at hovedformålet er å tydeliggjøre hvilke krav som stilles til næringsaktørene for å få utstedt helsesertifikat ved eksport til land utenfor EØS, og å fastsette regler for søknadsprosessen om å få helsesertifikat for eksportpartiet. Mateksportforskriften skal i tillegg sikre at Norge har et system for kontroll med helsesertifikat som importlands myndigheter har tillit til.

Gjeldende forskrift om produksjon og eksport av næringsmidler og fôrvarer til land utenfor EØS på særskilte vilkår som ble fastsatt 31.8. 2018, foreslås innlemmet i §§ 13 og 14. Alle regler og praksis knyttet til utstedelse av helsesertifikater samles derved i én forskrift. Disse bestemmelsene er ikke på høring.

Sjømat Norge takker for muligheten til å gi innspill til mateksportforskriften. Vi synes det er veldig positivt at det kommer en forskrift som tydeliggjør både ansvar og rettigheter for virksomheter som produserer og eksporterer norske produkter til land utenfor EØS, og at alle bestemmelser for slik eksport samles i én forskrift. Hittil har produsenter og eksportører måtte forholde seg til Mattilsynets ulike kilder for informasjon om rutiner og krav for å få utstedt helsesertifikat som finnes på nettsiden. I tillegg har Mattilsynet i kommunikasjon og i vedtak vist til interne retningslinjer og internasjonale Codex Alimentarius anbefalinger. Det har ført til at rutinene for utstedelse av helsesertifikat, eksport og gjeninnførsel, bytting av helsertifikater og lignende har fremstått som uklare og uforutsigbare for næringsaktørene.

Sjømat Norge antar at mateksportforskriften kan være med på å bidra til å ivareta markedsadgang, ved at det blir transparent for importlandets myndigheter hvilke rammer Norge har for utstedelse og attestering av helsesertifikater.

Norsk sjømat eksporteres til 140 land, og sjømatbransjen har behov for at Mattilsynet årlig utsteder ca. 60 000 attester. I høringsbrevet vises det til at mateksportforskriften er en del av

arbeidet med å effektivisere arbeidet med utstedelse av helsesertifikater. Oppdraget fikk Mattilsynet av matdepartementene blant annet på bakgrunn av at sjømatbransjen i flere år hadde etterlyst raske og smidige rutiner for utstedelse av nødvendige helsesertifikater, slik at norske sjømateksportører kunne møte kundenes krav til vareflyt i verdikjeden.

Tidligere i år fjernet Mattilsynet krav om rekvisisjoner og forenklet rutinene for utstedelse av de fleste helsesertifikater for sjømat. Det var gode nyheter, og hverdagen ble enklere for sjømateksportørene. Nå kommer mateksportforskriften, som vil føre til mer forutsigbare rammer for utstedelse av helsesertifikater. Sjømat Norge ser frem til det videre arbeidet i Mattilsynet, med ytterligere effektivisering av tilsynet med norsk sjømatproduksjon og eksportløpet.

I vårt hørings svar vil Sjømat Norge først gi overordnede kommentarer til utkast til forskrift og høringsbrevet, og deretter kommentere hver paragraf.

Generelle kommentarer

I høringsbrevet står det innledningsvis at Mattilsynet ved attestering bekrefter at krav er oppfylt for varene som eksporteres. Det er uklart hvor omfattende Mattilsynet mener deres ansvar er. Dette bør etter Sjømat Norges mening kun gjelde krav som er nevnt i sertifikatet eller som er nedfelt i annet avtaleverk, og som er fremforhandlet mellom Norge og importlandet. Det kan ikke omfatte andre krav som kun eksportøren eventuelt må forholde seg til, som f.eks. innenlandske kvalitetskrav eller andre krav som bare er relevante når varene omsettes til forbruker i importlandet, og ikke ved grensepassering.

Både i formålsparafen § 1 og i § 12 vises det til andre lands tillit til norske myndigheter og virksomheter. Det er uklart hva som ligger i formuleringene 'andre land har tillit til' og 'til skade for tilliten til Mattilsynet eller norske næringsvirksomheter', og hva det innebærer. Hvor langt er norske myndigheter villig til å strekke seg i forhandlingene for å imøtekomme krav som ikke er kunnskaps- og risikobasert eller proporsjonale? § 12 gir en altfor vid fullmakt til Mattilsynet til å kunne nekte utstedelse av et helsesertifikat, kun basert på en skjønsmessig vurdering om hvorvidt et parti eller en aktør virker negativt på omdømmet for Mattilsynet eller norsk sjømateksport, eller om slik nektelse skal kunne skje direkte som følge av importlandets anmodning. Det vi si uten at det foreligger brudd på norsk regelverk, kun med den begrunnelse at det kan skade tilliten til Mattilsynet eller norske næringsvirksomheter.

Ved eksport av produkter til land som er medlem av WTO, gir SPS- og TBT-avtalene en rekke rettigheter til eksporterende land og derved disse landenes eksporterende virksomheter. Det har vist seg at det kan være utfordrende å sikre at disse rettighetene blir ivarettatt av importerende lands myndigheter. Dette kan gi seg utslag ved at importlandene krever gjennomføring av tiltak med begrunnelse i sikring av folke-, dyre- og/eller plantehelse som er i strid med SPS-avtalen, f.eks. ved at de er diskriminerer ulike eksportland eller i forhold til innenlandske krav. Tilsvarende gjør seg også gjeldende i forhold til TBT-avtalen når det gjelder tekniske krav f.eks. kvalitetskrav til produkter og/eller produksjon. Det er godt kjent at slike prosesser, som myndighetene må kjøre i forhold til myndighetene i importland for å sikre samsvar med WTO-avtalen, kan være svært ressurskrevende. Slike prosesser kan sikkert også lede til at Mattilsynet kan miste tillitt i land man er i diskusjon med. På denne bakgrunn vil en hjemmel til å nekte eksport på basis av skjønsmessig vurdering av risiko for tap av tillitt, lede til usikkerhet om Mattilsynet faktisk vil ivareta "eksportørenes rettigheter" fullt ut og som følger indirekte av bestemmelsene i WTO-avtalen. At Mattilsynet allerede har begrunnet avslag på utstedelse av eksportsertifikat med en "før-var-tilnærming" ved tolkning av importkrav for å sikre tillitt i importlandet, illustrerer at en hjemmel til å ivareta Mattilsynets tillit hos tredjepart, kan medføre uforutsigbarhet og være grunnlag for uakseptable eksporthindringer.

Sjømat Norge mener at tillit til et effektivt sertifikatsystem bør være basert på internasjonalt anerkjent praksis for handel, og ikke vilkårlighet fra importlandet. Vanligvis vil en forvente at et eventuelt forbud mot eksport, eller det å nekte å utstede et helsesertifikat er basert på kunnskaps- og risikovurdert helserisiko eller på klare avvik på tekniske importkrav som er i samsvar med TBT-avtale, og ikke med hensyn til immaterielle begreper som tilliten til Mattilsynet og norske næringsaktører. Umiddelbart synes dette å være en beslutning som ikke bør forskriftsfestes, men som hører hjemme i fora som skal håndtere nærings- og handelspolitiske utfordringer i internasjonal sammenheng, dvs. på departementalt nivå.

Kommentarer til de enkelte paragrafene

Der det i kommentarene er foreslått ny ordlyd til bestemmelsene, er endringene synliggjort ved gjennomstreking av ord som foreslås fjernet og understreking av forslag til ny ordlyd.

§ 1 Formål

Forskriften skal bidra til å ivareta markedsadgang for norske produkter og legge til rette for et effektivt sertifikatsystem som andre land har tillit til.

Forskriften skal også ivareta at næringsmidler og fôrvarer som er produsert på særskilte vilkår er helsemessig trygge, jf. § 14.

Kommentar

Første ledd: Det er positivt at formålsparagrafen er tydelig på at forskriften skal bidra til markedsadgang for norskproduserte produkter og legge til rette for et effektivt sertifikatsystem. Dette er i tråd med Matlovens §1, 3.ledd: Loven skal også ivareta hensynet til aktørene langs hele produksjonskjeden, herunder markedsadgang i utlandet.

Sjømat Norge er ikke enig i at formålsparagrafen skal inneholde ordlyden "som andre land har tillit til", da det er et uklart begrep. Hva innebærer det at andre land skal ha tillit til systemet? Hvor langt er norske myndigheter villig til å strekke seg i forhandlingene for å imøtekomme krav som ikke er kunnskaps- og risikobasert eller proporsjonale?

Det kan synes som om Mattilsynet går lengre enn ansvaret for krav som er nedfelt i sertifikatet for importlandet, når det i høringsbrevet står: *'Siden tillit mellom eksportland og importland er en forutsetning for eksport, må varene som eksporteres være trygge og i samsvar med importlandets forventninger. Mattilsynet bekrefter dette gjennom sertifikatet. Virksomhetene har ansvar for at all produksjon og omsetning av mat, nasjonalt og internasjonalt, skjer på en trygg og redelig måte og i samsvar med importlandets krav. Enhver virksomhet som opererer i et marked, har et solidarisk ansvar for hele bransjens omdømme og markedsadgang.'*

Myndigheter og bransje har ulike roller og ansvar for å ivareta markedsadgang for norske produkter og i bidra til et godt omdømme for norske produkter. Bransjen har ansvar for å produsere og eksportere produkter som er i samsvar med kundekrav og importlandets krav. Myndighetene har ansvar for å ha et velfungerende, effektivt og kunnskapsbasert tilsyn med produksjon og omsetning av næringsmidler i tråd med internasjonalt anerkjente prinsipper. Det inkluderer et effektivt system for utstedelse av helsesertifikater, og rutiner for å hindre misbruk. At Mattilsynet mener at *'Enhver virksomhet som opererer i et marked, har et solidarisk ansvar for hele bransjens omdømme og markedsadgang'* kan ikke lede til at tilsynet skal ha hjemmel til å iverksette tiltak mot virksomheter som ifølge Mattilsynet ikke leverer i samsvar med tilsynets vurdering av hva som er god moral.

Det foreslås å endre ordlyden i første ledd til: "*Forskriften skal bidra til å ivareta markedsadgang for norske produkter og legge til rette for et effektivt sertifikatsystem i tråd med internasjonalt anerkjente prinsipper som andre land har tillit til.*"

Andre ledd: Sjømat Norge støtter at eksisterende forskrift for eksport av non-konforme produkter (31.8.2018 nr. 1319) innlemmes. Det vil gjøre det lettere for sjømatvirksomhetene som produserer slike næringsmidler eller fôrvarer å ha oversikten, da de kun må forholde seg til én forskrift ved eksport til land utenfor EØS.

§ 2 Hva forskriften gjelder

Forskriften gjelder for virksomheter som produserer, oppbevarer, transporterer eller eksporterer næringsmidler, animalske biprodukter, fôrvarer, levende dyr og avlsprodukter som skal eksporteres til land utenfor EØS.

Bestemmelsene i §§ 14 og 15 gjelder kun for virksomheter som håndterer næringsmidler og fôrvarer.

Kommentar

Sjømat Norge støtter forslaget om å pålegge alle aktører i verdikjeden, også eksportører, ansvar for å oppfylle relevante krav i mateksporforskriften.

§ 3 Definisjoner

I forskriften menes med

- a) eksportparti: ett eller flere vareparti som føres samlet ut av landet
- b) helsesertifikat: dokument utstedt av Mattilsynet overfor kompetent myndighet i importlandet for et bestemt eksportparti fra en eller flere angitte produsenter
- c) særkrav: krav som stilles av et importland, nedfelt i sertifikat eller annet avtaleverk, og som ikke er omfattet av norsk regelverk
- d) særskilte vilkår: vilkår som utelukker produktet fra å kunne omsettes i EØS, jf. § 14
- e) erstatningssertifikat: et helsesertifikat som av ulike årsaker erstatter et allerede utstedt sertifikat
- f) egenerklæring: dokument fylt ut av eksportvirksomhet hvor denne bekrefter overfor Mattilsynet at særkrav fra tredjeland er oppfylt.
- g) listeført: å være oppført på et importlands liste over produsenter eller produsenter og produkter som landet har godkjent for import, jf. § 5 første ledd

Kommentar

Helsesertifikat: Sjømat Norge støtter innføring av begrepet helsesertifikat i tråd med ny kontrollforordning.

Særkrav: Definisjonen i pkt. c) viser til '*... krav stilt i sertifikat eller annet avtaleverk, som ikke er omfattet av norsk regelverk*'.

Sjømat Norge er enig i at det er relevant til å vise til særkrav som er stilt i sertifikat, da der er et resultat av forhandlinger mellom myndigheter i Norge og importlandet, der også næringsaktørene har hatt mulighet til å gi innspill.

Det er derimot uklart hva som menes med annet avtaleverk, det er heller ikke nærmere omtalt i høringsbrevet. Sjømat Norge mener at begrepet '*annet avtaleverk*' i denne forskriften

bør begrenses til å dekke MOU'er, bilaterale handelsavtaler og andre relevante dokumenter, herunder om innhold i helsesertifikater, signert av norske myndigheter og myndighetene i importlandene det gjelder for.

Det bør derfor eksplisitt fremgå av forskriften hva begrepet 'annet avtaleverk' omfatter. Dette er viktig fordi importkrav ikke må blandes sammen med ulike nasjonale forskriftsfastsatte krav som gjelder innenlandsk omsetning i importlandet, dvs. krav det kan sikres etterlevelse av ved prosessering og/eller ompakking i importlandet.

Eksportør: Sjømat Norge savner en definisjon av eksportør. Høringsbrevet viser til at det kun er tatt med definisjoner på uttrykk som ikke er definert i annet regelverk. Definisjonen av virksomhet i matlovsforskriften inkluderer produksjon, bearbeiding, lagring og transport, men ikke eksport. Sjømat Norge kjenner ikke til at eksportør er definert i annet regelverk som er hjemlet i Matloven. Siden eksportører for første gang pålegges krav i forbindelse med eksport, som krav til internkontroll, bør "eksportør" defineres i denne forskriften, eventuelt med en henvisning til definisjonen i annet regelverk.

§ 4 Plikt til internkontroll

Virksomheter omfattet av denne forskriften skal sørge for at det innføres og utøves internkontroll.

Enhver som driver eller deltar i aktivitet som omfattes av denne forskriften plikter å påse at internkontrollen etterleves.

Internkontrollen skal tilpasses virksomhetens art, aktivitet, risikoforhold og størrelse i det omfang som er nødvendig for å overholde krav i mateksportforskriften.

Internkontrollen skal dokumenteres i den form og i det omfang som er nødvendig på bakgrunn av virksomhetens art, aktiviteter, risikoforhold og størrelse.

Kommentar

Sjømat Norge er enig i at alle som er omfattet av mateksportforskriften pålegges å etablere internkontroll. De fleste virksomheter har allerede krav om interkontroll for å oppfylle krav i annet regelverk. For noen virksomheter, som eksportør vil det være et nytt krav.

I første ledd bør det presiseres at det er den ansvarlige for virksomheten som skal sørge for at det innføres og utøves internkontroll.

Videre bør det i første ledd presiseres at internkontrollen skal sikre en systematisert gjennomføring av tiltak for å oppfylle krav i denne mateksportforskriften. Det er tilsvarende ordlyden i Internkontrollforskriften for næringsmidler. Dette for å tydeliggjøre at dette er nytt krav om internkontroll, i tillegg til allerede eksisterende krav om å etablere internkontroll for å oppfylle krav i annet regelverk for næringsmidler, biprodukter; fôr og akvakultur.

Vi foreslår følgende ordlyd i § 4, første ledd: "Ansvarlig for virksomheter omfattet av denne forskriften skal sørge for at det innføres og utøves internkontroll for å oppfylle krav i denne forskriften."

§ 5 *Krav til produsenten*

Produsenten er ansvarlig for opplysningene som danner grunnlag for å bli listeført i et importland som har krav om listeføring. Opplysningene skal sendes til Mattilsynet i den formen som Mattilsynet bestemmer.

På det tidspunktet produsenten bekrefter at et produkt kan eksporteres til et bestemt importland, skal produksjonen og produktet oppfylle landets særkrav. Mattilsynet kan bestemme når og hvordan dette skal dokumenteres, bekreftes eller fremlegges.

Kommentar

Sjømat Norge støtter prinsippet om at det er virksomheten som produserer partiet som skal eksporteres, som er ansvarlig både for opplysningene som gis, og for å sikre at partiet oppfyller særkrav.

Det vises til kommentaren til definisjonen av særkrav i § 3 ovenfor, om behovet for å presisere hva som i denne forskriften er å anse som særkrav. Sjømat Norge mener at eventuelle krav i importlandet som ikke er nedfelt i helsesertifikatet, avtaler eller andre relevante dokumenter som er signert av myndighetene i Norge og importlandet, ikke skal være omfattet av bestemmelsen i § 5.

§ 6 *Krav til eksportøren*

En eksportør av næringsmidler, animalske biprodukter, fôrvarer, levende dyr og avlsprodukter skal være registrert hos Mattilsynet.

Eksportøren har ansvar for at produktene som eksporteres oppfyller importlandets særkrav.

Kommentar

Andre ledd: Sjømat Norge støtter at eksportør får særskilt ansvar for å ha kunnskap om partiet som eksporteres er i samsvar med eventuelle særkrav i mottakerlandet. Dette er forutsatt at definisjonen av særkrav endres i samsvar med vår kommentar til § 3 pkt. c).

Eksportør kan ikke ha ansvar for produktet som skal eksporteres, da det er ansvaret til virksomheten som har produsert varen. Eksportør kan pålegges ansvar for å innhente nødvendige verdikjedeopplysninger for å kunne sikre at importlandets særkrav er oppfylt.

Vi foreslår følgende ordlyd i § 6, andre ledd: 'Eksportøren har ansvar for å fremskaffe dokumentasjon på at produktene som eksporteres oppfyller importlandets særkrav i henhold til myndighetenes avtaler om slike.

§ 7 *Søknad om helsesertifikat*

En søknad om helsesertifikat skal sendes i den formen som Mattilsynet bestemmer.

Søkeren skal kunne dokumentere at eksportpartiet samsvarer med opplysningene i søknaden.

Eksportpartiet skal være tilgjengelig for kontroll i Norge frem til helsesertifikatet er utstedt.

Kommentar

Sjømat Norge er enig i kravene i §7 første og andre ledd.

Tredje ledd: Slik kravet er formulert nå, så kan det oppfattes som et absolutt krav om at eksportpartiet skal være tilgjengelig for tilsyn, uten rom for fleksible løsninger som vil kunne sikre at Mattilsynet har tilsvarende, tilstrekkelig informasjon til å kunne utstede et helsesertifikat.

For sjømateksportører som ofte laster partier 24/7, det vil si fortløpende inkludert kveld, natt og helg, vil dette kunne være et begrensende krav da det er knyttet opp til arbeidstiden i Mattilsynet. Andre løsninger, som å gå over til økt tilsyn, og flere revisjoner av dokumenter og vareflyt som grunnlag for å ha tilstrekkelig kontroll, har også tidligere blitt drøftet med Mattilsynet.

For sjømateksportøren er Mattilsynet forenkling av rutine for utstedelse av helsesertifikater for sjømat et stort fremskritt. De nye rutine som ble innført 21.5.2019 lettet i stor grad vareflyten for mange aktører. Det er særdeles viktig at denne endringen ikke reverseres, da det vil være et stort steg tilbake når det gjelder fleksibilitet.

Tredje ledd bør derfor få en ordlyd som gir rom for tilstrekkelig fleksibilitet.

§ 8 Mattilsynets behandling av søknaden om helsesertifikat

Er vilkårene i denne forskriften oppfylt, skal søknaden om helsesertifikat innvilges.

Mattilsynet kan avslå søknaden om helsesertifikat til et land som krever listeføring, dersom det ikke kan dokumenteres at produsenten eller produktene nevnt i helsesertifikatet, er listeført.

Mattilsynet kan avslå en søknad om helsesertifikat for produkter fra en listeført produsent, dersom hele eller deler av produksjonen har foregått hos en produsent som ikke er listeført i importlandet.

Mattilsynet kan utstede andre eksportdokumenter enn helsesertifikater, dersom kompetent myndighet i importlandet krever det.

Mattilsynet avgjør om et helsesertifikat utstedes på papir, elektronisk eller begge deler.

Kommentar

Første ledd: Ordlyden i første ledd bør endres, slik at det blir klart at avslag på søknad kun kan gis med direkte henvisning til krav som gjelder for varepartiet. Sjømat Norge foreslår følgende ordlyd: "*Er vilkårene i denne forskriften for partiet det er søkt om helsesertifikat for, oppfylt, skal søknaden om helsesertifikat innvilges.*"

Tredje ledd: Sjømat Norge oppfatter at dette er et krav om at hele verdikjeden for et produkt må listeføres, for at et produkt skal godkjennes for import i et land som krever listeføring. Dette er ikke et krav som samsvarer med WTO-avtalen, og det kan ikke stå som en hjemmel for ikke å innvilge en søknad om helsesertifikat. Sjømat Norge ber derfor om at forslaget til § 8, tredje ledd strykes.

De øvrige, foreslåtte bestemmelsene i § 8 er i tråd med dagens praksis og internasjonal anerkjente prinsipper, og støttes.

§ 9 Mattilsynets rett til å be om at en produsent eller produkt fjernes fra importlandets liste

Mattilsynet kan be et importland om å fjerne produsenten eller dennes produkter fra landets liste dersom

- a) betingelsene for eksport til landet ikke lenger overholdes, eller
- b) produsenten selv ikke lenger ønsker å være listeført for eksport til landet.

Kommentar

Det er for Sjømat Norge uklart hva ordlyden i bokstav a) innebærer for produsenten. Mattilsynet skriver i høringsbrevet: *'Eksport er avhengig av god tillit mellom eksportlandet og importlandet. Når Mattilsynet får kunnskap om at betingelsene for eksport til importlandet ikke lenger overholdes, skal Mattilsynet vurdere om dette skal kommuniseres til importlandet. Forslaget er i tråd med forskriftens formål om at andre land skal kunne ha tillit til norske helsesertifikater. Bestemmelsen vil også motvirke at enkeltvirksomheter ødelegger for hele bransjen ved å stadig bryte kravene som importlandet har fastsatt.'*

Basert på høringsbrevet synes bokstav a) å være en vid fullmaktsbestemmelse som vil kunne være skjønnsbasert. Mattilsynet vil jo ikke utstede sertifikater med særkrav, dersom løpende tilsyn og egenerklæringer ikke viser eller kan dokumentere at særkrav er oppfylt. Sjømat Norge viser til våre kommentarer innledningsvis. Et vedtak om å nekte å utstede eksportsertifikater i tilfeller der forutsetningene ikke er oppfylt, er det allerede gitt hjemmel til i § 8.

Dersom det ikke er avtalt skriftlig mellom norske myndigheter og importlandet, vil det å bli oppført på en liste for godkjente virksomheter og produkter i første rekke være et forhold mellom virksomhet og importlandet. Mattilsynet og Sjømatrådet har ofte en rolle ved å bidra til en god flyt i utvekslingen av informasjonen.

Første ledd pkt a) bør derfor fjernes i § 9.

§ 10 Varslingsplikt og erstatningssertifikat

Bli en eksportør oppmerksom på at opplysningene i egenerklæringen eller helsesertifikatet ikke samsvarer med eksportpartiet, skal eksportøren snarest informere Mattilsynet om avviket.

Eksportøren kan søke om endring av et helsesertifikat som ikke er korrekt. Det utstedte helsesertifikatet skal returneres, og søknad om erstatningssertifikat skal oppfylle kravene i § 7 første og annet ledd.

Dersom eksportøren søker om erstatningssertifikat etter at eksportpartiet har forlatt Norge, må eksportøren dokumentere at alle krav i erstatningssertifikatet var oppfylt da eksportpartiet forlot Norge.

Kommentar

De foreslåtte bestemmelsene i § 10 er i tråd med gjeldende praksis og vil være med å bidra til et ha et system for utstedelse og kontroll med helsesertifikater som andre lands myndigheter har tillit til. Samtidig gis det nok fleksibilitet til å få byttet sertifikat for partier som har forlatt Norge, dersom det oppdages feil opplysninger, og som vil føre til problemer i importlandet.

§ 11 Mattilsynets rett til å tilbakekalle helsesertifikater

Mattilsynet kan tilbakekalle et utstedt helsesertifikat dersom det ikke samsvarer med eksportpartiet.

Mattilsynet skal tilbakekalle helsesertifikater dersom det finnes mer enn ett helsesertifikat for et eksportparti.

Mattilsynet skal varsle importlandet om tilbakekalte helsesertifikater som ikke straks er blitt returnert.

Kommentar

De foreslåtte bestemmelsene i § 11 er i tråd med dagens praksis og internasjonal anerkjente prinsipper, og støttes.

§ 12 Mattilsynets rett til å avslå en søknad om helsesertifikat

Mattilsynet kan i særlige tilfeller nekte å utstede helsesertifikat dersom det kan være til skade for tilliten til Mattilsynet eller norske næringsvirksomheter. I denne vurderingen skal Mattilsynet særlig ta hensyn til importlandets anmodning om ikke å motta et bestemt produkt, eller produkter fra en bestemt virksomhet.

Tilsvarende gjelder for tilbakekalling av allerede utstedte sertifikater.

Kommentar

Vi viser til våre kommentarer innledningsvis.

Mattilsynet skriver i høringsbrevet: *'Det skal en del til før bestemmelsen vil bli benyttet. Det skal foreligge en kvalifisert begrunnelse for at Mattilsynet skal kunne nekte å utstede et helsesertifikat i henhold til denne bestemmelsen. Siden dette vil gjelde få og alvorlige saker, vil normalt også det relevante fagdepartementet orienteres om saken.'*

Mattilsynet viser til fullmakten i matlovens § 12 pkt c) til å fastsette krav til eller forbud mot import og eksport. Vanligvis vil en forvente at et eventuelt forbud mot eksport er basert på kunnskaps- og risikovurdert helserisiko, ikke med hensyn til immaterielle begreper som tilliten til Mattilsynet og norske næringsaktører.

Sjømat Norge ber om at forslaget til § 12 strykes.

§ 13 Retur av helsesertifikater som ikke brukes

Helsesertifikater som ikke brukes, skal straks returneres til Mattilsynet.

Kommentar

De foreslåtte bestemmelsene i § 13 er i tråd med dagens praksis og internasjonal anerkjente prinsipper, og støttes Sjømat Norge.

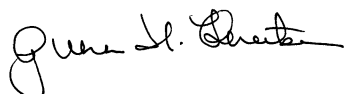
Avslutningsvis

§§14 og 15 er ikke på høring. Utover at Sjømat Norge støtter at gjeldene forskrift om produksjon og eksport av næringsmidler og fôrvarer til land utenfor EØS på særskilte vilkår som ble fastsatt 31. 8. 2018 tas inn i §§14 og 15, har vi ingen kommentarer.

§§ 16-19 er administrative paragrafer der ordlyden er identisk med tilsvarende paragrafer i forskrifter som er hjemlet i Matloven. Sjømat Norge har ingen kommentarer til §§16-19.

Dersom det er ønskelig, deltar Sjømat Norge gjerne på et møte for å bidra til å oppklare eventuelle spørsmål og å utdype høringssvaret.

Vennlig hilsen
Sjømat Norge

Gunn H. Knutsen
Fagsjef miljø og helse